

क्र. नं. 26 धर्म

नंबर 90

ग्रन्थनाम - क्षौरकृतानुतावधिः

320 सूः ८

विषय - धर्म

325 सूं ८२

(1)

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ क्षौरकृताकृतविचारः ॥ अथ वर्णविशेषेण वार
विशेषं तथा नक्षत्राणिलग्नबलं च वृत्तेनैकेनाह ॥ कार्यवर्णैरिना
राकिशानिषु निखिलैश्च त्रयेषु कुसोमद्व्यां सद्य्यादिसशाक्रं दुभिरि
नहरितस्त्रिभिश्चौलम ॥ द्युनेका राकिभुक्रागतक विनिखिलामृत्यु
गामृत्युदाभ्युः ॥ व्यज्वाः संतोस्य इष्टारस्य जगुह शशिनो रात्रिसंध्ये च
रिक्ताः ॥ १ ॥ वर्णैर्ब्राह्मणादिभिर्यथाक्रमेण इना राकिशानिषु चौलक

(2)

३

र्मकार्यमित्यन्वयः ॥ इतं सूर्यः ॥ आरोभोमः ॥ आर्किः शानिः प्रसिद्धः
॥ तेष्वित्यर्थः ॥ एतदुक्तं भवति ॥ विप्रेण रवि वारे क्षत्रियेण भोम वारे ॥
वैश्येने शनि वारे ॥ शूद्रेण शनि वारे ॥ यौलं कत्तव्यमित्यर्थः ॥ शूद्रस्य द्व
दश संस्कारा उक्ताः ॥ वेद व्रतोपनयनं महानाम्नी महाव्रतं ॥ विना द्वाद
श शूद्राणां संस्कारा उक्ताः ॥ निखिलैरिति निखिलैश्चतुर्भिर्वर्णैर्विशेषे १
णत्तत्रये बुधत्रये शुक्रसोमेशुक्र ~~सोम~~ पक्षगतसोमवारे कार्यं कृष्ण

(2A)

पक्षे सोमवारे अतिनिन्दितः ॥ क्षीणत्वात् ॥ अथ नारदः ॥ अप पर्वरि
क्तानिधिषु जेंदुवासरे सदि च ह स्पतिः ॥ सोमवारः ॥ सिते पक्षे कृष्णपक्षे
तिगर्हितः ॥ बुधवारः शुभः प्रोक्तः ॥ पापग्रहयुते बुधे ॥ पापग्रहाणां
वारादौ विप्राणां शुभदोरवे ॥ क्षत्रियाणां क्षयासूनो विट् शूद्राणां शनिः
॥ शुभइतिकैः द्यांसद्वादि स र्शांकंदुभिः अंत्यात् द्वे इति द्यांसरे वस्य
श्विनो द्यादिसं पुनर्वपुष्यौ शांक्रं ज्येष्ठा ॥ इंदुर्मृगश्लेः पुनः कैः
इनहरितस्त्रिभिभैः इनो हस्तः हरिः श्रवणः ताभ्यां त्रिभिभैः हस्ता त्रि

(3)

२

भिःश्रवणात्रिभिरित्यर्थः तथा च नारदः ॥ दस्तादितीज्ये चंद्रे चंद्रपुष्पभा
निशुभान्यतः ॥ चोले कर्मणि हस्तक्षत्रिणि त्रिणि च विष्णुभादिति ॥ द्यू
ने अकारिकिभुक्ता अत्र चोले मृत्युदाः स्युः ॥ द्यूने सप्तमे अकारिकिभु
क्ताः ॥ अकः सूर्यः आरोभौ मः अकः स्यापत्यं मोकिः शनिः शुक्रः प्रसि
द्ः एते चत्वारः ॥ मृत्युदा इति चतुर्वर्णना सामान्यफलमुक्तं ॥ वसिष्ठे
नात्र विशेषफलमुक्तं ॥ मित्रे भास्करे सौरे मृत्युस्यात् भूमिजे तथा ॥ शु
क्रे सौख्यविनाशस्यामंदे सौभाग्यं शनिश्चरे ॥ अत्र चतुर्णामपि सामा

२

(3A)

न्येनमस्युः॥फलमुक्तं न द्वारि द्यान्मरणं वरामेति न्यायेनेति न दोषः॥ गत
कविनिखिलास्युगाः ८ मसुदास्युः गतः कविः शुक्रो येभ्यस्ते गतकवयः
ते च ते निखिलाश्च शुक्ररहिताः सर्वे मस्युगाः मस्युकरास्युः॥ अत्र बहु स्प
तिः॥ अष्टमस्थानगाः सर्वे नष्टः शुक्रवर्जिताः॥ शुक्रस्तु निधने क्षौरे स
र्वसंपत्प्रदः शिशोरिति॥ व्यज्वाः गताः सः १२ इष्टाः विगतः अज्वश्चंद्रो येभ्य
स्ते व्यज्वाः एवंविधाः संतः सद्गहाः चंद्ररहिताः सद्गहाः अंते द्वादशे इष्टाः
शोभनास्युः॥ नारदः॥ चोलाभ्रप्राशस्ताः सौम्यारंध्राव्ययोपगा इति॥

३ (W) अन्यच्चनेधनेभेशीतांशौषघांसवर्जितइति ॥ तस्यैवचनं ॥ अन्यलग्नव
लंपूर्ववत् ॥ सजगुहशशिनौरात्रिसंध्येचरिक्ताःरिक्ताःगुहःषष्टि ॥ शशीषू
षिमा ॥ स्पष्टमन्यत् ॥ क्रूरचारंनिशांनिशांरिक्तांषष्ठीसंध्यांचजनमभं ॥
वर्जयेदिति नारदवचनात् ॥ अथपुनर्गात् ॥ क्षौरनिर्णयंसाधेवृत्तेना
ह ॥ तत्रादौअमुद्गानाह ॥ भुक्तोपवासीश्वरजनयुवतिप्राग्व
पस्काश्चयोगीयात्रायुध्येनुरवायेकृतदिनविधयोस्संबकास्तेनमुंयाः ॥
सीमंतोर्ध्वनिपसुनखकचलवनंदूरदेशेप्रयाणंवृक्षच्छेरःसमुद्राप्लुति ३

(5)

४

मृतिहरणे स्यादृते वश्यकायन्ति ॥२॥ संध्याकाले च मध्याह्ने गङ्गांते निशि
गोचरे ॥ धिष्ण्याते पर्वकाले च क्षौरकर्म विवर्जयेत् ॥१॥ षष्ठाष्टमी ह्यमा
वास्या चतुर्थी च चतुर्दशी ॥ नवमी चार्कमंदारे क्षौरकर्मणि विवर्जयेत् ॥२॥
तथा च वक्षन्ति ॥ भानुमासि संस्रयति तथा सप्तमा तंडिसूनु भोमश्चाष्टौ वि
तरति शुभे बोधनः पंचमासान् ॥ सप्तैवेदुदशा सुरसुरः शुक्र एकादशे
नि प्राहुर्गगि प्रसूतिर्हनयः क्षौरकार्येषु न्यूनं ॥३॥ ६१ ॥ ६१ ॥ श्रीशिवंदे ॥ ६१ ॥
॥ इति क्षौरकर्मकृता कृतविधिः समाप्तः ॥ श्री ॥ ६१ ॥ श्रीसांबायनमः ॥

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com